

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Titulus XI. De Cognatione Spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

TITULUS XI.

De cognatione spirituali.

Quaest. 202. Quid sit cognatio spiritualis & unde oriatur.

R Esp. Definiri passim solet, quod sit propinquitas quaedam personarum; jure ecclesiastico sic statuente, orta ex collatione & susceptione Sacramentorum Baptismi & Confirmationis. Sanch. l. 7. de mat. d. 54. num. 1. Castrop. tr. 28. d. 4. p. 9. num. 1. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 8. n. 1. Pirh. h. t. n. 1. Dicitur primò *propinquitas personarum*: quod est genus, in quo convenit cum cognatione carnali; dicitur secundò: *jure ecclesiastico statuente*: quod enim oriatur ex dictorum Sacramentorum susceptione & collatione, non est à jure naturali, utpote in quo dicta Sacramenta fundamentum non habent; neque à jure divino positivo; cum nullibi in scriptura hujus cognationis fiat mentio. Occasionem verò introducendi hanc cognationem sumpsit Ecclesia à cognatione carnali; eò quod, cum per Baptismum generetur seu regeneretur homo, & per confirmationem roboretur spiritualiter, sive ut ex D. Thom. Vivian. in *ration. ad c. nedum. h. t. in 6.* quod Baptismus assimilatur nativitati corporali hominis in utero, confirmatio nativitati ex utero, baptizatus & confirmans, item patrini intelligantur esse parentes spirituales, & quia magna his parentibus, non secus ac parentibus carnalibus à filiis debetur reverentia, statuit Ecclesia, ut hæc cognatio non minus quam carnalis esset impedimentum dirimens matrimonium. Dicitur tertio: *Orta ex Baptismi & confirmationis susceptione & collatione*: quia ex nullis aliis Sacramentis oritur dicta cognatio, ut expressè dicitur in *c. quamvis h. t. in 6.* Rationem dante ex D. Thom. Sanch. l. c. num. 6. quod reliqua Sacramenta non conferant gratiam per modum regenerationis spiritualis; atque ita in specie non contrahitur hæc cognatio ex Sacramento Pœnitentiæ inter confessorium & pœnitentem; his non obstantibus, quod Symmachus Papa c. omnes 30. q. 1. dicat: *omnes, quos in pœnitentiâ accipimus, filii nostri sunt, sicut quos vel nobis suscipientibus unda sacri Baptismi regeneravit &c.* cum contrarium constet ex *cit. fin. h. t. in 6.* quidquid de cætero sit de hoc, num sit circumstantia sacrilegii necessario in confessione exprimenda, si confessorius cum filia confessionis fornicetur, ut ex similibus juris textibus colligunt & tenent cum S. Thom. 2. 2. q. 154. a. 10. ad 2. (ubi id vocat spirituale stuprum) Sanch. l. c. d. 55. n. 4. Vivald. in *candelab. de confess. ubi de circumstant. peccat. num. 20.* Cón. d. 32. du. 2. n. 23. & alii apud Laym. *cit. c. 8. n. 9.* contra Sa v. *confessio. n. 25. &c.*

Quaest. 203. Quotuplex olim fuerit, & modo sit cognatio spiritualis matrimonium dirimens.

1. **R** Esp. ad primum: Antiquo jure decretalium, ut habetur *c. 1. h. t. in 6.* tres erant R. P. *Leur. Jur. Can. Tomus IV.*

ejus species; paternitas nimirum inter Baptizantem & baptizatum, inter confirmantem & confirmatum; item inrer patrimum Baptizati vel confirmati, & inter Baptizatum vel confirmatum; compaternitas, nimirum inter baptizantem vel confirmantem, paternos ex una parte, & inter baptizati vel confirmati parentes (intellige, sive hi sint legitimi, sive illegitimi. Pirh. h. t. n. 12. Sanch. *cit. d. 54. num. 16.*) ex altera parte, ita ut hi essent compatres baptizantis vel confirmantis, transferebaturque utraque hæc cognatio à viro ad uxorem, ita ut, si conjugatus aliquis baptizaret vel confirmaret, vel patrinus esset, uxor ejus similem cognationem cum iisdem personis, baptizato nimirum vel confirmato eorumque parentibus contraheret; eò quod uxor censeatur una caro cum marito suo, *c. Martinus h. t.* unde & oriretur dicta cognatio inter baptizatum & uxorem suscipientis illum è Baptismo seu patrini, vi *c. nedum h. t. in 6.* requirebatur, ut ante susceptionem fuisset uxor & cognita viro. Pirh. h. t. num. 21. Fratrnitas, nimirum inter filios carnales (intellige etiam illegitimos & spurios. arg. *c. ex lueris. h. t.* Abb. *ibid. num. 3.* Alex. num. 4. Pirh. h. t. num. 9.) baptizantis confirmantis, uti & patrinoꝝ ex una parte, & ipsum baptizatum vel confirmatum ex altera parte; ita ut baptizatus vel confirmatus esset & diceretur confrater filioꝝ baptizantis vel confirmantis, uti & filioꝝ ipsius patrini vel matris. ita Sanch. *cit. d. 54. num. 9.* Laym. l. c. num. 1. Pirh. h. t. num. 3.

2. Resp. ad secundum: Jure novo Trident. *sess. 24. c. 2. de refor.* sublata cognatione fraternitatis, dux sunt tantum species cognationis spiritualis ortæ ex Baptismo & confirmatione dirimentes matrimonium, nempe paternitas & compaternitas; earumque neutra ad uxores transfunditur; sive dirimitur solum matrimonium inter patrimum & baptizatum ipsum, & inter illius patrem ac matrem; item inter baptizantem vel confirmantem, & baptizatum vel confirmatum, & baptizati vel confirmati patrem & matrem. Atque ita, uti nec olim oriebatur, ita nec modò oritur hæc cognatio inter paternos ipsos; quare possunt maritus & uxor simul eandem prolem alienam levare ex Baptismo absque eo, quod impediantur petere debitum conjugale. Sanch. l. c. num. 13. Pirh. h. t. num. 32. adeoque etiam, dum dicitur in Trid. l. c. quod inter quos (suscipientes nimirum) ac baptizatum ipsum spiritualis cognatio contrahatur, sensus non est, quod patrini illi inter se contrahant cognationem, sed quod ea contrahatur inter ipsos & alias personas ibi enumeratas, nimirum baptizatum & ipsius parentes. Sanch. l. c. num. 10.

Quaest.

Quest. 204. An, dum plures sunt patrini, omnes pariter contrahant dictam cognationem spirituales dirimentem matrimonium.

Resp. Dum plures simul tenendo tanguant baptizatum, vel de fonte sacro æquè suscipiunt, adeoque omnes sunt patrini, saltem dum ad hoc omnes designati sunt ab iis, ad quos id pertinet, contrahunt singuli dictam cognationem & impedimentum. Nav. *in man. c. 22. num. 39.* Pirh. *h. t. num. 31.* Tanner. *Tom. 4. d. 8. q. 4. du. 4. num. 69.* ubi etiam ait, sic declaratum expressè à S. Cong. Concil. & sic expressè deciditur. *c. quamvis fin. h. t. in 6.* à quo jure antiquo recedendum non est, quando aliud non statuitur jure novo.

Dixi: Saltem quando omnes designati sunt: nam hanc designationem omnium videtur requirere Trident. Unde docent Sanch. *l. 7. d. 57. num. 12.* Gut. *de mat. c. 100. num. 7.* quam sententiam esse valde probabilem ait Pirh. *h. t. num. 30.* quòd, si nulli designentur patrini, nullus contrahat hanc cognationem, etiamsi plures tanguant vel suscipiant baptizatum è sacro fonte; eò quòd Concilium intendens vitare nimiam hujus impedimenti multiplicationem, & ut certi essent illud contrahentes, tanquam conditionem necessariam ad hoc, ut veri sint patrini, videatur requisivisse, illos ad hoc munus designatos esse ab iis, ad quos pertinet illa designatio, nempe ad parentes, vel his negligentibus, ad parochum vel baptizantem, ita ut deficiente hac conditione, non sint veri patrini, & consequenter neque dictam cognationem contrahant. Nihilominus his expressè contrarium docent Castrop. *tr. 19. de Baptismo. d. unic. p. 11. §. 2. n. 9.* Laym. *l. 5. tr. 2. c. 9. n. 4.* Barb. *de potest. Episc. p. 2. alleg. 30. n. 42.* qui testantur, sic à S. Cong. decisum. item apud illos Ponc. *l. 7. c. 39. n. 11.* Nav. *c. 22. n. 39.* Rebell. *de obl. just. p. 2. l. 3. q. 6. n. 5.* & alii, ne, si neque omnes simul, neque ullus eorum sit verus patrinus, Baptismus solennis collatus censeretur debear sine patrinis; quòd Ecclesiam in hoc casu voluisse, nimirum ut in eo contra consuetudinem à tempore Apostolorum approbatam de adhibendo patrinis in omni solenni Baptismi collatione patrinus non esset, præsumendum non est; ac proinde dicendum, Trident. solum à patrinis munere spiritualisque cognationis impedimento exclusisse eos, qui ultra designatos tanguant, tenent & levant baptizatum; de iis verò qui nullis tangentibus constitutis seu designatis, id munus ultroneè suscipiunt, nihil expressisse; adeoque de his statuendum juxta Canones antiquos, nempe *cit. c. quamvis fin. h. t. in 6.* & affirmandum omnes verè patrinos esse. De cæterò, si plures viri vel fæminæ contra decretum Trident. (quòd non nisi ad limum duos, unum nimirum virum, & unam fæminam ad levandum baptizatum, seu ad munus patrinis admitteudos gravissimè præcipit) plures fæminæ vel viri à parentibus in patrinos designarentur, nec à parochio repellerentur, omnes contracturos, dictam cognationem libenter admittunt hi AA. & ipse Sanch. *l. c. num. 13. & 14.* contra Suar. apud Castrop. *l. c. num. 8. juncto num. 11.* tenentem, nullum ex iis in hoc casu esse verè patrinum, aut contrahere cognationem; eò quòd non quilibet designatio ad hoc sufficit, sed designatio legitima & Trident. conformis, qualis non est designatio plurium quàm duorum; ad quòd respondet cum aliis Castrop. Trident. excludens à munere patrinis

& cognationis impedimento solum eos, qui ultra designatos tetigerint baptizatum, non addidisse (cum tamen facillè potuisset) ultra legitime designatos, & esto, sic intelligendum Concilium, non tamen inde inferri plures illegitimè designatos, nullis legitime designatis, levantes baptizatum exclusos esse. Ad hæc licet prohibuerit adhiberi plures, non tamen irritaverit cognationem eorum contrahendam. Porro observant Castrop. *cit. num. 11.* Sanch. *cit. num. 14.* quòd si plures (intellige etiam designati patrini) non simul concurrunt ad levandum puerum de sacro fonte, sed successivè unus post alterum suscipiat, secundum ejusdem sexus patrinum non esse, nec cognationem contrahere. De cæterò si unus eorum tanget, vel è manibus baptizantis immediatè suscipiat puerum, ille solus contrahit cognationem, non etiam alii, quamvis (intellige etiam aliàs designati) præsententur assistant. Laym. *l. c. num. 5. in fine.* Denique dum eo repulso, à parochio quem parentes designantur patrinum, alius constituitur à parochio, hic contrahit dictam cognationem Castrop. *l. c. num. 9.*

Quest. 205. An, ut contrahatur hæc cognatio spiritualis, Baptismus necessarius debeat esse solennis.

I. Resp. primò: Baptizans sive solemniter, sive privatim baptizet, semper contrahit cognationem cum baptizato ejusque patre ac matre Castrop. *l. c. num. 13.* cum communi; si quidem Baptismus solennis & privatus in se & formaliter non differunt, sed tantum quòd ad ceremonias extrinsecas.

2. Resp. secundò: In privato Baptismo infantem levans ex sacro fonte, seu tenens ex proposito, ut munus patrinis obeat (secus si id faciat absque tali animo. Sanch. *d. 28. num. 4.* Pirh. *num. 34.*) verum effici patrinum, & contrahere cognationem, affirmant Nav. *l. c. num. 40.* Vald. *l. c. num. 10.* Suar. *Tom. 3. q. 67. a. 8. in fine.* Cöineck. *d. 32. du. 2. concl. 5.* Ponc. *l. 7. c. 40. num. 5.* Zambran. *de Baptif. l. 1. c. 18. n. 4.* Laym. *cit. c. 19. num. 5.* Pirh. *h. t. n. 36.* Tanner. *Tom. 4. d. 8. q. 4. du. 4. num. 67.* contra Castrop. *l. c. n. 12.* Gasp. Hur. *d. 18. de mat. diff. 6.* Sotum *in 4. d. 42. q. 1. a. 2.* Sanch. *d. 62. n. 14.* referentem plures alios, eò quòd patrinus non tantum adhibeatur in Baptismo propter ejusdem solennitatem, sed vel maxime propter obligationem instruendi baptizatum; adeoque licet Ecclesia non præcipiat, ut patrinus in privato Baptismo adhibeatur, neque etiam veter, quòd minus verè interveniat, & consequenter, quòd minus si interveniat, veram contrahat cognationem spirituales, uti hoc confirmatur vix eo, quòd (tenente hoc ipsum Castrop.) licet Ecclesia etiam positivè prohibeat plures in Baptismo solenni intervenire patrinos quàm duos, si tamen plures interveniant, hi verè sint patrini. Unde non video, qua ratione dicat Idem Castrop. susceptorem seu patrinum solennem & privatim differre formaliter; quia esse susceptorem habetur ex institutione Ecclesie, quæ de susceptore privato vix unquam contingente mentionem facit, sed de solenni tantum; cum vel ipsis his verbis rationem det, cur expressè non meminerit de privato, seu ad Baptismus privatim adhibito patrinis, nimirum quia plerumque imminente periculo (in quo adhibetur Baptismus privatus)

vix spatium detur designandi patrinum; de cetero quemadmodum comprehendatur patrinus privatus, satis ex eo patet, quod jura statutaria hoc impedimentum æquè de privato ac de solenni Baptismo loquantur. c. 1. & c. fin. b. 1. in 6. siquidem baptizatus privatim æquè instructore, quàm baptizatus solenniter indiget.

Quest. 206. Utrum monachi & religiosi quibus id prohibitum est, c. placuit. caus. 16. q. 1. c. non licet, & seq. dist. 4. de consecrat. si suscipiant seu levant infantem ex Baptismo, contrahant dictam cognationem.

R Esp. Videri quòd sic; ratio enim cur id iis prohibuitur est, ut Pirh. num. 34. Laym. l. c. num. 3. ne ob cognationem inde contractam nimiram etiam familiaritatem cum secularibus, præsertim fæminis, contrahant; adeoque textus citati videntur esse tantùm inhibitorii, non irritatorii.

Quest. 207. An dum supra domi privatum baptizatum postmodum in templo suppleatur ceremonia & solemnitates omisæ, etiam adhibitis patrinis, hi contrahant dictam cognationem.

R Esp. Neque hi, neque suppleas illas solennitates contrahunt hoc impedimentum (saltem dirimens) cognationis spiritualis; quia dicta suppletio non est collatio Baptismi, Sanch. l. 7. d. 62. num. 5. Pirh. num. 36. Unde etiam quoties Baptismus & confirmatio conferuntur invalidè neque baptizans, neque susceptor contrahunt hanc cognationem; dum enim principale non subsistit, nec accessorium validum esse potest; susceptio autem è Baptismo & cognatio inde subsequens sunt accessoria ipsi Baptismo. Cönnick. d. 32. de Sacram. du. 2. n. 31. Pirh. l. c. cum communi.

Quest. 208. Quæ ætas vel intentio requiratur in suscipiente, seu levante baptizatum, ut contrahatur hæc cognatio.

1. R Esp. ad primum: Nulla ætas certa ad hoc requiritur Sanch. l. 7. d. 60. n. 3. Nav. l. 4. consilior. cons. 2. de cognat. Spirit. Laym. num. 2. Pirh. num. 34. Sed neque necesse est, ut ætate excedat baptizandum. Sanch. Pirh. LL. cit. requiritur tamen usus rationis; qui enim necdum assecutus rationis discretionem, patrinus esse nequit. AA. iidem LL. cit.

2. Resp. ad secundum: Requiritur intentio obeundi munus patris spiritualis seu patris juxta institutionem & consuetudinem Ecclesiæ; adeoque non sufficit materialiter levare è sacro fonte, vel etiam solùm commoditatis gratiã, vel ob aliam causam V. G. ut patrinum senem juvet, baptizatum sustinere. Sanch. d. 58. n. 4. Laym. Pirh. LL. cit. Ponc. l. 7. c. 39. n. 9. Castrop. l. c. n. 4. nullatenus autem ex eo illam cognationem impedire poterit patrinus, quòd noluerit eam contrahere, si de cetero intentionem habeat exercendi munus patris; cum hæc cognatio officio patris annexa sit jure ecclesiastico, cujus efficaciam patrinus impedire nequit. Sanch. Castrop. LL. cit.

Quest. 209. An & qualiter requiratur, ad contrahendam hanc cognationem,

R. P. Lehr. Jur. Can. Tomus IV.

ut baptizans & levans sit baptizatus & fidelis.

1. R Esp. Neque baptizans, neque levans è sacro fonte est capax contrahendæ cognationis spiritualis ab Ecclesia introductæ ex Baptismo, qui non est baptizatus, etsi aliàs sit catechumenus; quia Ecclesiæ ejusque legibus, vi quarum hoc impedimentum introductum, subiectus non est. Barb. de potest. Episc. p. 2. alleg. 30. num. 34. Sanch. l. 6. d. 60. n. 7. & 8. Pirh. num. 35. Laym. cit. n. 2. dicens esse certam sententiam, juxta quod expressè habetur c. in Baptismate. d. 4. de consecrat. Pari modò patrinus esse non potest in confirmatione, adeoque nec inde contrahere cognationem, qui ipse confirmatus non est. Pirh. num. 34. Laym. num. 2. citans gl. incit. c. in Baptismate. Henriq. l. 3. c. 3. num. 3. Vivald. de Baptif. c. ult. num. 29. Sanch. l. 7. d. 60. num. 20. contra Nav. l. 4. cons. 1. de cogn. Spirit. Sotum in 4. d. 24. q. 1. d. 5. Roderiq. in Tom. 1. sum. c. 227. concl. 4. Sylv. Tabiena & c. Ex his jam

2. Infertur primò, infidelem, qui baptizavit filiam fidelis, etiam conversum & baptizatum, posse cum ea ejusque matre contrahere matrimonium; quia Baptismus, ex quo orti poterat illa cognatio spiritualis & impedimentum, tunc quando erat, illud & illam causare non poterat; quia infidelis non erat ejus capax; neque modò, dum jam capax est illius; quia non amplius existit; ita Sanch. d. 60. num. 11. Cön. cit. du. 2. num. 25. Pirh. num. 25. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 8. contra Henriq. l. 12. c. 3. num. 4.

3. Infertur secundò: Fidelem baptizantem, vel levantem è sacro fonte filium infidelis, nullam contrahere cum eo cognationem. Barb. l. c. Sanch. num. 14. Rodriq. l. c. n. 226. concl. ult. Pirh. Laym. LL. cit. contra Henriq. cit. c. 11. num. 3. Sylv. v. mat. 8. q. 7. dicto 12. siquidem cognatio spiritualis, cum sit relatio inter duos terminos ejus capaces, non potest ab altero eorum contrahi, quin ab utroque contrahatur; adeoque cum non baptizatus nequeat esse cognatus spiritualiter, etiam fidelis baptizans ejus filium non potest esse ejus cognatus spiritualiter. Laym. Sanch. Pirh. LL. cit. subjicit tamen Laym. quòd in hoc casu (nimirum ubi fidelis baptizavit filium infidelis) si patrens baptizati filii postea suscipiat Baptismum, ex eo tempore censetur contraxisse spiritualem cognationem, per quam impediatur à nuptiis cum persona baptizante, confirmante, & patris filii sui, atque ita doceri à Sylv. l. c. & Cön. l. c. n. 27. contra Sotum l. c. & Sanch. l. c. num. 15. quæ tamen doctrina, non video, quomodo subsistat cum eo, quod dixerat paulò ante. nimirum Baptismum, qui jam præteritus est, & non est, non non posse causare dictam cognationem in eo, qui jam quidem ejus capax est, non tamen erat ejus capax, quando existebat Baptismus.

Quest. 210. Dum quis per legatum vel procuratorem suum suscipit aliquem ex Baptismo vel confirmatione, quis eorum contrahat cognationem spiritualem.

1. R Esp. primò: Imprimis talis legatus, procurator vel mandatarius non contrahit illam cognationem; siquidem ut sit verus patrinus seu susceptor, adeoque cognationem

o 2

illam

illam contrahat, requiritur ut suo nomine, & non alieno levat baptizatum de sacro fonte. Covar. in epit. p. 2. c. 6. §. 4. num. 7. Sanch. l. 7. d. 59. num. 12. Sylv. v. matrim. 8. q. 7. d. 15. Barb. de potest. Episc. p. 2. alleg. 30. num. 50. Laym. cit. c. 8. num. 4. Pirh. num. 37. Castrop. cit. p. 9. §. 2. num. 14. contra Rodriq. l. c. Tolet. l. 7. c. 8. num. 6. Sotum l. c. 9. l. a. 1. Azor inst. mor. p. 1. l. 2. c. 12. Galleg. de cogn. spirit. c. 13. num. 14. Reginald. & plures alios apud Barb. cujus ratio ulterior hæc est, quam tradit Castrop. l. c. quod careat talis animo & voluntate, se in patrum constituendi; item non velit ex hoc munere suo obligationem subire instituendi baptizatum, sed illam in principalem suam rejicit; qui tamen animus & voluntas secundam dicta paulo supra omnino requiritur ad esse verum patrum & contrahendam hanc cognationem; ac denique ipse non est designatus in patrum, sed is, qui eum constituit suum legatum, procuratorem. Sed neque his obstat, quod, qui ex commissione alterius baptizat, contrahat cognationem illam; quia is adhuc verè baptizat nomine proprio tanquam verus Christi minister, etsi jurisdictione ab alio accepta.

2. Resp. secundò: Ipse principalis constitutus procuratorem, seu mittens legatum suum est verè patrum, & contrahit cognationem. Sanch. l. 7. d. 59. num. 2. Ponc. l. 7. c. 39. num. 10. Cón. de mat. d. 32. du. num. 4. Laym. l. c. num. 5. Pirh. num. 37. Barb. l. c. Rebell. p. 2. l. 3. q. 6. Castrop. num. 16. Tanner. cit. du. 4. num. 70. contra Sanch. d. 59. num. 4. referentem plures alios. Henriq. l. 12. de mat. c. 11. num. ult. Covar. 4. decret. 2. p. c. 6. §. num. 6. censentes neque principalem contrahere cognationem. Verùm pro respon. nostra decisum saepe esse à S. Congr. testantur Rebell. l. c. Francisc. Leon in thes. fori eccles. p. 2. c. 9. num. 63. item à Rota, testibus Verall. decis. 47. p. 3. Galat. in margarit. cas. v. cognatio. Riccio in pr. fori eccles. resol. 630. Accedit quoque ratio, nimirum, quod quilibet medio procuratore præstare possit, quæ potest per se ipsum, si alius prohibitus non est; Reg. qui potest. de reg. jur. in 6. nullibi autem prohibitum constituere procuratorem ad munus patrum exercendum; confirmatur quoque consuetudine & usu, quo passim videmus, Magnates per Legatos suos obire hoc munus, quam certè consuetudinem non permetteret Ecclesia, si tales medio procuratore patrum esse non possent, permetteret enim Baptismum solennem celebrare sine patrum; jam verò si principales illi sunt verè patrum, contrahunt dictam cognationem; quia jura passim dicunt eam contrahi à patrum; sed & dum jura loquentia de hoc munere patrum denotant actionem personalem, qualis est tangere, tenere. V. G. c. limina 30. q. 1. ubi: propriis manibus retinendo suscepti: solum expriment, quid factum fuerit, vel describunt munus susceptionis è Baptismo, sicut ordinariè fieri solet (& fortè olim non erat tam usitatum hoc munus patrum obire per alium. Pirh. Laym. LL. cit.) non verò ferunt legem, quod aliter fieri non possit, Castrop. num. 17. quin & per consuetudinem induci potest, ut contrahatur hæc cognatio, etiam si quis non per seipsum, sed per procuratorem teneat baptizatum, ut ipse Sanch. num. 6. fatetur, cum quod per legem in-

duci potest, possit etiam induci per consuetudinem legitime præscriptam. Neque opponi potest primò, cognationem carnalem non posse contrahi, nisi actione personali patrum; quia generatio physica, in qua fundatur hæc cognatio, alteri committi nequit. Neque secundò, quod quis per procuratorem adoptare nequeat; quia id specialiter jure cautum est, qualiter nullibi in jure cautum est, quod nemo exercere possit munus patrum per alium; eo ipso autem, ut Castrop. l. c. quod susceptio baptizati non prohibetur per procuratorem fieri, decium est impedimentum cognationis spiritualis annexum susceptioni contrahi medio procuratore; & certè si cognatio hæc spiritualis imitari in omnibus deberet legalem, deberet quoque suscipiens baptizato esse longè major, sicut necesse est, ut adoptans adoptato sit major, ut eum generare possit, §. minorem natu. Inst. de adopt. neque tertio, quod cognationem hanc non contrahat constituens alium, qui nomine suo baptizat; quia in Baptismo constitui nequit procurator; nequit enim conferri nomine alterius.

Quæst. 211. An & qualiter parens baptizans aut levans ex Baptismo filium suum contrahat hanc cognationem.

1. Resp. primò: Tamen Christianus laicus urgente necessitate baptizans aliquem contrahat cognationem spirituales, impedientem matrimonium cum baptizato ejusque parentibus, Sanch. l. 7. d. 62. num. 10. Laym. cit. c. 8. n. 5. Pirh. b. t. num. 39. cum jure expressum sit ex vero Baptismo contrahi cognationem spirituales, Tamen etiam suscipiens infantem in privato Baptismo ex necessitate collato ex proposito obvendi munus patrum contrahat eandem cognationem. Pirh. l. c. Laym. l. 5. tr. 2. c. 9. num. 5. contra Sanch. num. 15. conjux tamen in necessitate baptizans proprium filium, vel etiam filium vel filiam suam, hoc est, privignam vel privignam suam, hoc est, conjugis suæ, non contrahit hoc impedimentum cognationis, adeoque jam debitum ab uxore sua petere potest sicut ante Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 8. num. 7. Pirh. b. t. n. 39. juxta c. ad limina, 30. q. 1. ubi etiam redditur ratio; quia nimirum inculpabile judicandum, ad quod necessitas impulit. Idem est, si parens baptizat vel suscipiat ex Baptismo ex uxore sua genitam prolem etiam extra necessitatem, laborans tamen probabili ignorantia juris vel facti; cum enim id solo jure ecclesiastico inductum sit & prohibitum, hoc jus ignorans, sicut excusatur à culpa, sic etiam excusatur à pena, qualis est cognatio contracta, quatenus privat jure petendi debitum; ita Sanch. l. c. Pirh. l. c. citans Tanner. ubi supra. du. 4. n. 7. Laym. n. 8. citans Nav. c. 16. n. 34. Suar. p. 3. q. 67. a. 8. Rodriq. Tom. 1. sum. c. 243. concl. 10. Idem est, si pater prolem conjugis suæ, vel etiam communem filium in Baptismo vel confirmatione tanquam patrum suscipiat, dum alius patrum haberi nequit. Sanch. l. 6. d. 26. n. 3. Laym. n. 7. Pirh. l. c. & alii communiter contra Henriq. l. 11. c. 15. n. 11. cum impedimentum non petendi debitum jure canonico statutum sit in penam; parens autem in hoc casu nihil delinquat, ut docet D. Thom. 3. p. q. 67. a. 8. ad 2. ubi: sicut generatio spiritualis alia est à generatione carnali, ita alius debet esse pater spiritualis à carnali, nisi necessitas aliud exigat.

2. Resp.

2. Resp. secundò: Quòd si parens extra casum necessitatis & dictæ ignorantia, adeoque temerè & malitiosè prolem ex conjugè sua genitam baptizet, vel è sacro fonte, aut in Confirmatione suscipiat, non tantùm graviter peccat; quia id severe prohibetur, c. 1. & 2. caus. 30. q. 1. ut Nav. c. 22. num. 9. Suar. loc. cit. Sanch. L. 7. d. 26. num. 7. Laym. cit. c. 8. num. 8. Pirh. nu. 39. cum communi; sed etiam propter spirituales exinde cum conjugè sua contractam cognitionem non potest ab ea petere debitum, et si reddere teneatur. AA. iidem. Quamvis iidem asserant, dictum impedimentum debiti petendi nullo jure expresso probari posse, sed solo DD. consensu niti. Quin & cum Gl. in c. Si vir. h. t. v. debitum subtrahere. Cöniack. d. 34. du. 8. num. 69. Arg. c. de eo. 30. q. 1. expressè tenent contrarium, nimirum dictam penam non incurri hodie, seu nullum conjugalis usus impedimentum inde oriri, quam sententiam probabilem censet Laym.

Quest. 212. An si sponsus de futuro sponsæ suæ prolem baptizet, aut levet ex Baptismo vel Confirmatione contrahat cognitionem spiritualem cum ea, adeoque impedimentum solvens sponsalia, & dirimens matrimonium contrahendum.

1. Resp. primò affirmativè quòd ad Baptismum, etiam ob necessitatem ab eo collatum. Laym. loc. cit. num. 6. citans Nav. in man. c. 16. nu. 34. & L. 4. cons. 5. de cognat. spirit. edit. 2. Idemque procedere ait Laym. etsi nesciat esse prolem suæ sponsæ; eò quòd nihilominus verè baptizet, si habeat intentionem conformem Ecclesiæ baptizandi hunc hominem, quicumque is sit. Ratio autem, cur potius sponsus in eo casu incurrat dictum impedimentum, maritus verò ob eandem necessitatem baptizans prolem suam, non incurrat impedimentum petendi debiti hæc assignatur à Laym. num. 7. quòd marito post nuptias acquisitum sit jus petendi debitum, adeoque privatio hujus juris sit pœna, quæ non incurritur ab eo, qui culpam non admisit. c. discretionem. de eo qui cognovit. inter solutos autem seu nondum junctos matrimonio, dicta moralis inhabilitas ad contrahendum matrimonium, ex Juris Canonici dispositione non censetur pœna, quippe quæ etiam sine culpa contrahi potest.

2. Resp. secundò: Tametsi sponsus scienter

levans è sacro fonte vel confirmatione prolem sponsæ incurrat idem impedimentum; secus tamen esse videtur, si inscienter, seu nesciens esse prolem suæ sponsæ id faciat. Leym. cit. num. 6. cum Abb. in c. 2. h. t. nu. 4. Sanch. L. 7. d. 58. num. 7. eò quòd, ut volunt iidem, ad hanc cognitionem contrahendam requiratur scientia & animus, quorum utrumque intali deficit; eò quòd patrinus determinatam intentionem habeat suscipiendi & spondendi pro hoc homine, quem animo concepit, adeoque error circa personam efficit, ut verè patrinus non fiat, & consequenter cognitionem non contrahat. Nihilominus contrarium, nimirum dictum errorem, dnm quis levat filium sponsæ suæ, putans esse filium alterius, non impedire officium patris, consurgentemque ex eo cognitionem, tenent Castrop. loc. cit. §. 2. nu. 5. Ponc. l. 7. c. 39. num. 9. & plures alii citati à Sanch. loc. cit. eò quòd levans filium videatur obligatus obligatus habere intentionem levandi præsentem, quicumque is sit, non secus ac baptizans tenetur habere intentionem baptizandi præsentem, quicumque is sit, ne baptismo illa sacra ceremonia deficiat. Quòd autem maritus levans per errorem filium uxoris suæ non impediatur à petitione debiti, non probat, illum non gessisse verum susceptoris munus, sed solum probat ex juris dispositione impedimentum petendi debitum illi sublatum esse, & meritò, cum hoc impedimentum, utpote superveniens matrimonio jam contracto, non decebat contrahi absque culpa.

Quest. 213. Num Hæreticus baptizans, vel in Baptismo aut Confirmatione levans prolem Catholici (contra quod prohibetur c. placuit, ib. q. 1. c. non licet, dist. 4. de consecrat.) contrahat cognitionem spiritualem.

Resp. affirmativè; quia est baptizatus & legibus Ecclesiæ subiectus (nullibi siquidem in jure redditur incapax gerendi hoc munus patris, et si id ei inhibeatur, & aliunde non obstat, quòd non sit capax instituendi baptizatum in Fide Catholica; cum hoc officium nunc ferè non incumbat patrinis, ut Laym. l. c. nu. 7.) ac proinde capax cognitionis spiritualis. Sanch. L. 7. d. 60. n. 2. ubi ait, hos omnes fateri. Et ex eo Pirh. h. t. n. 40. Secus se res habet cum infideli secundùm dicta supra.

TITULUS XII.

De cognitione legali.

Quest. 214. Quid sit, & quotuplex adoptio, ex qua oritur cognitio legalis.

1. Resp. ad primùm: Rectè definitur adoptio à D. Thom. communiter recepto in 4. d. 42. q. 2. quòd sit personæ extraneæ in filium vel nepotem legitima susceptio. Dicitur primò: *Personæ extraneæ* qualis hic intelligitur, quæ non est in potestate adoptantis, seu ex descendibus illius, sive aliàs sit consanguinea sive non. Dicitur secundò: *In*

filium vel nepotem; quia nemo potest adoptari in fratrem vel patrem. L. nec apud. c. de hered. inst. sub masculino autem hic comprehenditur & fæmineum, nempe sub nomine filii filia, sub nomine nepotis neptis. Dicitur tertio: *Susceptio*, quia per eam adoptans suscipit in filium vel nepotem, quem à natura non habet, & quo naturæ defectum supplet. Dicitur quarto: *Legitima*; quia legibus civilibus statuta, & Canonicis approbata fuit, adeoque etiam in ea forma à jure præscripta est servanda. Videlicet primò, ut adoptans sit mas. Fæminis enim ex rescripto Principis non est concessum ado-